

Олена СМОЛЯР

НЕОРДИНАРНІСТЬ СТИЛЮ «НЕОМОДЕРН» У СТВОРЕННІ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ІНТЕР'ЄРНИХ ОБ'ЄКТІВ УКРАЇНИ XXI століття

У статті висвітлюється неординарність стилю «неомодерн» у створенні дизайнерських інтер'єрних об'єктів України XXI століття.

Ключові слова: стиль неомодерн, дизайн інтер'єру, колористичне рішення, композиція, пластичність форм, мистецтво сучасності

© О. СМОЛЯР, 2012

Надзвичайно актуальним щодо дизайну та мистецтва України на сьогодні є створення та відновлення стилів у концептуальних напрямках та моделях новітньої архітектури та інтер'єрів. Поглинаючи історичні стилі, XXI століття диктує сучасному світу новітні пропозиції та засади творчих підходів, на яких базується дизайн з новими поглядами «нео». Проблема, яка торкається інтер'єрних об'єктів України (готелів, ресторанів, кінотеатрів та ін.) є не вирішеною та недосконалою. Розкриваючи в статті новітні погляди щодо стилю «неомодерн» України, хочеться внести мистецьке бачення стилю та принципи формування інтер'єрних об'єктів з сучасністю українського модерну.

Останнім часом в Україні та в інших країнах з'явилися ґрунтовні наукові праці щодо окремих аспектів стилю модерн та «неомодерн», і про його мистецькі характеристики: Д. Міллер, Ю. Івашко, Г. Колчанова, Л. Лукьянова, О. Новікова, Д. Сарабьянов, Н. Софієва, У. Харді, Г. Фар-Беккер та ін. Ці та інші дослідники визначили й доповнили висновки, зроблені раніше ними ж або їхніми попередниками. Рівень досліджень в цьому напрямку не можна вважати достатньо вивченим у сфері дизайнерського сучасного мистецтва.

Ексклюзивний стиль неомодерн виник на рубежі XIX—XX ст. як противага мінімалізму. Це — проста вишуканість та безмежність форм і матеріалів, але здебільшого, відсутність зайвих прикрас і орнаментів (Іл. 1). Стиль неомодерн в архітектурі і дизайні приміщень — це не зовсім зречення від реальності, але, безумовно, стрімління в майбутнє [5].

Виникнувши у кінці 50-х років криза функціоналізму інтернаціонального стилю була, певною мірою, передчасною і недостатньо обґрунтованою. Її формотворний і композиційний потенціал залишився далеко не вичерпаним, а в частині старанності аналізу і суворості обліку функціональних вимог при проектуванні було збережено переваги перед постмодерном.

У зв'язку з цим зовсім не випадково у кінці 70-х рр. цікавість до модернізму відроджується, а у 80-ті він знову виходить на арену світової архітектури під ім'ям неомодерн. Зберігаючи достоїнства модернізму, неомодерн звільняється від ряду недоліків останнього. Твори неомодерну не входять в традиційні рамки сучасного руху протистояння з середовищем, а продумано і органічно вписуються в контекст забудови та інтер'єрів [3].

Іл. 1. Готельний номер в стилі неомодерн

Ортогональні форми зберігаються. Менш аскетичний неомодерн у виборі колірної палітри — це не завжди «біла архітектура», застосовувалися й інші колірні гамми, хоча майстри неомодерну зберігали відданість білому кольору, білий колір втілює символ безперервності розвитку. Часто саме в неомодерні зводяться величезні елегантні громадські будівлі в центрах мегаполісів.

Розвиток неомодерну відбувається на тлі широкої публіки і частини професіоналів в цьому привабливості постмодернізму.

Вирішальне значення для формування неомодерну зіграв початок 70-х років проникнення на захід інформації про архітектуру радянського авангарду 20-х років, яке привело десятиліттям пізніше до серйозного захоплення його образами та ідеями, іноді і до прямих запозичень [6].

Інтер'єрні об'єкти в стилі неомодерн України загалом та зокрема міста Києва мають барвисті варіанти чудових інтер'єрів готельно-ресторанних комплексів, кафе, ресторанів, клубів та інших громадських закладів (Іл. 2). Цікавим є те, що в таких інтер'єрах є українські традиційні кольори та

орнаментальні натяки на стилізацію українського неомодерну.

Відрізнившись від прикрашеного модернізму і виключаючи непотрібні надмірності, стиль неомодерн стає цілком самостійним в дизайні інтер'єру Європи ще в минулому столітті, та в XXI ст. відкривається неомодерн і для України. Він позбавлений складних деталей, оскільки є протистоянням мистецтву, складним текстурам. Архітектура цього абстрактного стилю — здебільшого архітектура офісних будівель, готелів, банків, а дизайн інтер'єрів в стилі неомодерн став незамінним у будинках художників, музикантів або просто людей-романтиків, які заходять до громадських закладів шедеврального оздоблення (готелі, кафе, ресторани, театри, кінотеатри та ін). Пастельні тони і суворі контрасти стилю неомодерн створюють враження легкості, вони прості і складні одночасно (Іл. 3). Це враження створюється більшою мірою завдяки поєднанню матеріалів, які використовуються в інтер'єрі, — це крихке скло, глянсуватий метал і благородне темне дерево.

Насправді обмежень у стилі неомодерн значно менше, ніж можливостей. Головна відмінна риса сти-

Іл. 2. Ексклюзивний дизайн екстер'єру та інтер'єрів готелю в стилі неомодерн (Україна)

лю неомодерн — необмежена гра форм. Вони тут різноманітні не лише в архітектурі кімнати, стелі і стінах, але і в самих найдрібніших деталях. Кругле диван-ліжко, гвинтові сходи, величезна скляна ваза химерної форми, що стоїть на підлозі, металевий круглий стіл у вигляді годинника — звичайні атрибути в стилі неомодерн. Предмети не стандартні, вони часто нагадують зовсім інші речі, і спотворені до такої міри, що іноді не можна здогадатися, для чого вони призначені [1, с. 7].

Сьогодні сучасні матеріали все частіше дають змогу використовувати в стилі неомодерн ретро-деталі, наприклад, грамотно й зі смаком розставлені по скляних полицках чорно-білі фотографії, і навіть тематичні принти на стінах.

Стиль неомодерн в квартирі або будинку буде деякою мірою символом розкоші. Не дивлячись на те, що, схилившись до неомодерну, людина, безумовно, крокує в ногу з часом, в такому авангардному і абстрактному рішенні дизайну залишаються помітними відгомони попереднього модернізму. Стиль неомодерн не обмежується в призначенні тільки для жител, він може зробити кімнату як місцем для

відпочинку і нескінченних фантазій, так і для зосередженої офісної роботи.

В інтер'єрі неомодерн панує святкова театральність, фантазія вирує на кожному кроці. Незвично поєднуються різні матеріали. Прекрасно грають свою роль ковани меблі: ширми, столики, підставки для кольорів, витончені металеві каркаси ліжок, радіаторні ґрати, прикрашені декоративними елементами. Кування шикарно поєднується з різним текстилем — оксамитом, плюшем, атласом з набивним малюнком, парчею і шовком.

Колірне рішення інтер'єру достатньо гармонійне — ніжно-фіолетовий і бордовий, білосніжний, насичений зелений. Але головними фаворитами колірної гамми неомодерн є величний червоний і класичний чорний. Ці кольори відмінно поєднуються, створюючи соковитий, насичений простір [9; 10].

Предмети інтер'єру здаються нереалістичними — неповторні зігнуті форми, кольори, що плавно перетікають один в одного. Родзинкою усього дизайну інтер'єру стають сходи — вони можуть бути гвинтовими, струмуючими вниз із заокругленими формами сходин або виконані у вигляді майстерного кування.

Іл. 3. Колірне: українське з чорно-білим вирішення інтер'єру — неомодерн

У неомодерністичному інтер'єрі дверні отвори, віконні рами і навіть ванни і раковини виконані у вигляді химерних форм (зазвичай переважають плавні, але в теж час неправильні округлі рішення). Необхідний елемент обстановки — незвичайні дзеркала. Вони можуть розміщуватися на підставці, на столі або просто на підлозі. Свою нішу в неомодерні знаходить і скульптура, тільки не античних традицій, а сучасного мистецтва. Світлове рішення в неомодерні підноситься у вигляді фантастичних світильників неймовірних контурів і забарвлень [8].

У такому інтер'єрі диван може нагадувати морську раковину, а стілець — яйце. Кожна дрібниця, будь-яка деталь має бути на своєму місці, інакше інтер'єр втратить свою чарівність, тому тільки своїми силами прибічники модерну для «нео» впоратися зможуть за допомогою підбирання необхідних аксесуарів, розставляння акцентів, модернізувавши простір і перетворивши будинок на справжню мрію.

Неомодерн Європи та Києва характеризується чуттєвістю, фантазією, незвичайною сумішшю раціонального інтелекту і фантастичних бажань. Яскрава риса модерну для «нео» — акцент на інтер'єри не-

повторного Срібного століття. Замість вітражів мистецтвознавці та дизайнери перейшли на дзеркальне скло, роль майоліки грає керамічна плитка, виконана під замовлення. Цей стиль романтичний, легкий для сприйняття людей, яким не чужі мрії і казки. Приміщення здається живим, грає з відвідувачами такого інтер'єру, закликає вступити у свою гру і насолодитися вишуканою естетикою свого творця [2].

Модерн «нео» огортає інтер'єри сучасного XXI ст. в легкий серпанок таємниці. Він навряд чи підійде прагматичній і раціональній людині з похмурым настроєм. Такий інтер'єр вимагає романтичної душі, легкого серця і грайливої натури, що прагне до природного поєднання пластичних форм, гармонійного колористичного поєднання з невеликими орнаментальними творіннями індивідуального створення конкресного проектного завдання (Іл. 4, 5).

Дуже популярними як в Україні, так і по світу загалом є ресторани та готельно-ресторанні комплекси. Створення українського неомодерну в нашій країні є справою цікавою та захоплюючою. У ресторанах та вестибюльних приміщеннях стиль неомодерн — це справжнє мистецтво. Головне завдання створення

Іл. 4, 5. Створення дизайну вітальні в стилі неомодерн (Польща)

ресторану в стилі неомодерн — це при збільшенні простору в ньому створити усі необхідні зручності з основних матеріалів. Стиль неомодерн — це прагнення до європейських стандартів, зручностей, праг-

нення до модної простоти і елегантності. Типовий атрибут більшості таких інтер'єрів — обідній стіл із скла або металу. Не варто переобтяжувати стілик різними сувенірами або посудом: стиль неомодерн обмежує залу ресторану зайвими прикрасами. Що стосується інших меблів, вони можуть бути з природнього дерева або зі шкіри. Більшість науковців цього стилю віддають перевагу саме темному дереву, щоб створити контраст навколишньої прозорості і ясності [2].

Для створення ефектної стелі в стилі неомодерн найвдаліший варіант — використання гіпсокартону, що дає змогу створювати цілі конструкції химерних форм і полегшує вирішення питання про розміщення штучних джерел світла. Лампи, світильники: невеликі, мініатюрні, а то і зовсім заховані, забезпечують мерехтіння скла і блиск металу, що підкреслює сучасний шарм.

Таке вирішення відрізняється особливою м'якістю форм і граней, тому про прямокутні тумби і мінімалістську строгую геометрію предметів слід забути.

Що стосується кольору ресторанных залів, то стиль неомодерн не відрізняється колірною гаммою, що пістрявить, він органічніший, спокійніший і простіший: окрім пастельних тонів присутні жіночний бордовий і лаконічний темно-синій, яскравий червоний і суворий чорний. Зараз у стилі неомодерн часто використовуються усе більш яскраві і навіть агресивні відтінки в його інтер'єрах, але все ж переважаючим кольором є класичний білий. В таких вирішеннях передбачається велика кількість світла: білими можуть бути як стіни і стелі, так і меблі. Стиль неомодерн має на увазі стіни, гладко покриті штукатуркою, іноді використовується ефект старої штукатурки, що відстає від стіни.

Вікна завішуються легким тюлем, або не завішуються зовсім. Вони мають різні форми, аж до округлих, що характерно для стилю неомодерн [4].

Підлога зазвичай покрита полірованим паркетом. Віддзеркалення предметів інтер'єру на підлозі і в склі створює відчуття паралельного, фантастичного світу, необмеженого простору і урочистості.

Висновки. Підводячи підсумки неординарного стилю «неомодерн» у створенні дизайнерських інтер'єрних об'єктів України XXI ст., слід визначити такі особливості стилю:

- інтер'єр у стилі неомодерн є витвором мистецтва і кидає виклик усьому суспільству з його пра-

вилами, канонами і повсякденністю, де незвично поєднуються різні матеріали з урахування українського мистецтва;

- кольори плавно переходять один в одного, ніжно-фіолетовий і бордовий, білосніжний, насичений зелений. Головними фаворитами колірної гами є величний червоний і класичний чорний (сучасні кольори України). Ці кольори відмінно поєднуються, створюючи соковитий, насичений простір;

- ковани меблі: ширми, столики, витончені металеві каркаси ліжок, радіаторні ґрати, прикрашені декоративними елементами. Кування добре поєднуються з різним текстилем — оксамитом, плюшем, атласом з набивним малюнком, парчею і шовком;

- предмети інтер'єру з неповторними зігнутими формами. Родзинкою усього дизайну інтер'єру стають сходи — вони можуть бути гвинтовими, струмуючими вниз із заокругленими формами сходинок або виконані у вигляді майстерного кування;

- дверні отвори, віконні рами і навіть ванни і раковини виконані у вигляді химерних форм (зазвичай переважають плавні, але в той же час неправильні округлі рішення);

- необхідний елемент — незвичайні дзеркала. Вони можуть розміщуватися на підставці, на столі або просто на підлозі;

- світлове вирішення підноситься у вигляді фантастичних світильників неймовірних контурів і забарвлень;

- вагоме місце знаходить в інтер'єрі скульптура сучасного мистецтва;

- меблі стилізуються під природні прототипи, що створюють характер стихій: вода, земля, повітря, сонце.

1. Івашко Ю. Будинки в стилі модерн / Ю. Івашко. — К. : Гопак, 2006. — 159 с.

2. Івашко Ю. Модерн Європи і Києва / Ю. Івашко. — К. : Гопак, 2007. — 96 с.
3. Колчанова Г.И. Интерьер современных гостиниц / Г.И. Колчанова. — М. : Стройиздат, 1971. — 128 с.
4. Лукьянова Л.Г. Интерьер гостиниц / Л.Г. Лукьянова. — К. : Вышш. шк., 2001. — 158 с.
5. Миллер Джудит. Модерн / Джудит Миллер. — М. : Астрель, 2005. — 240 с.
6. Новикова Е.Б. Интерьер общественных зданий: Художественные проблемы / Е.Б. Новикова ; 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Стройиздат, 1991. — 368 с.
7. Сарабьянов Д.В. Модерн. История стиля / Д.В. Сарабьянов. — М. : Галарт, 2007. — 279 с.
8. Софиева Н.В. Дизайн интерьера. Стили, тенденции, материалы / Н.В. Софиева. — М. : Эксмо, 2012. — 656 с.
9. Фар-Беккер Г. Искусство модерна / Г. Фар-Беккер ; пер. с нем. — Köln, 2000. — 426 с.
10. Харди Уильям. Путеводитель по стилю ар нуво / У. Харди ; пер. с англ. — М. : Радуга, 1999. — 128 с.

Olena Smolar

ON UNORDINARY CHARACTER OF NEO-MODERN STYLING IN CREATION OF DESIGNERS' INTERIOR OBJECTS OF UKRAINE at the XXI c.

In the article some light has been thrown upon unordinary character of neo-modern styling in creation of designers' interior objects of Ukraine at the XXI c.

Keywords: neo-modern styling, interior design, colour solution, composition, plasticity of forms, art of present-day.

Олена Смоляр

НЕОРДИНАРНОСТЬ СТИЛЯ «НЕОМОДЕРН» В СОЗДАНИИ ДИЗАЙНЕРСКИХ ИНТЕРЬЕРНЫХ ОБЪЕКТОВ УКРАИНЫ XXI ст.

У статье освещается неординарность стиля «неомодерн» в создании дизайнерских интерьерных объектов Украины XXI столетия.

Ключевые слова: стиль неомодерн, дизайн интерьера, цветовое решение, композиция, пластичность форм, искусство современности.